

Oszczędzając po 5 groszy dziennie i składając
 uzbierane kwoty co miesiąc do Kasy Stefczyka
 otrzymasz:

Po latach	Suma bez odsetek		Przy 4%		Przy 5%		Przy 6%	
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
1	18	—	18	33	18	41	18	49
2	36	—	37	39	37	74	38	09
3	54	—	57	21	58	03	58	86
4	72	—	77	82	79	34	80	88
5	90	—	99	26	101	71	104	22
6	108	—	121	57	125	20	128	96
7	126	—	144	72	149	87	155	19
8	144	—	168	87	175	77	182	98
9	162	—	193	94	202	96	212	45
10	180	—	220	03	231	59	243	80
15	270	—	366	95	397	34	430	60
20	360	—	545	70	608	86	680	55
25	450	—	763	13	878	82	1.015	02
30	540	—	1.027	70	1.223	35	1.462	70
40	720	—	1.741	16	2.224	40	2.863	53
50	900	—	2.797	20	3.855	—	5.372	37

Jak z małych strumyków tworzą się rzymie
 rzeki, tak z groszowych oszczędności rosną
 wielkie sumy.

Wzrost oszczędności
 w Warszawie
 Nr 58/10.519

MUS 25 1092

Drak off. Chemigraficzne Zakłady Helios Warszawa

KTO TO BYŁ STEFCZYK?

Wizerunek na okładce przedstawia Dr. Franciszka Stefczyka, wielkiego patriotę i przyjaciela ludu wiejskiego. Stefczyk, urodzony dn. 2.XII.1861 r. w Krakowie, już na ławie szkolnej zaprzysięga w kościele służyć przez całe życie Polsce. I słowa dotrzymuje. Pracuje dla ludu i wśród ludu. Osiedla się na wsi, w Czernichowie, pod Krakowem, jako nauczyciel Szkoły Rolniczej. Bierze czynny udział w pracy oświatowej Kółek Rolniczych, wygłasza pogadanki, poucza, niesie światło pod strzechy, ale i sam się przy tem uczy. Poznaje mianowicie niedolę i potrzebę ludu wiejskiego, przekonywuje się naocznie, że rolnik, uginając się pod ciężarem lichwiarskich procentów, dochodzących średnio do 150% rocznie, zmuszony jest opuszczać rodzinne strony i wędrować po chleb do obcych. Stefczyk postanawia złu zaradzić i lichwę wytępić. Zakłada w roku 1890 pierwszą w Małopolsce Spółdzielnię (Kasę) Oszczędnościowo-Pożyczkową w Czernichowie (typu Raiffeisena). Sam układa statut tej Kasy, pełni kolejno obowiązki rachmistrza, przewodniczącego Zarządu i przewodniczącego Rady Nadzorczej. Byt Kasy opiera na samopomocy i solidarności członków, fundusze obrotowe zaś zdobywa na miejscu w postaci udziałów i wkładów. I oto po 10 latach Kasa całkowicie wyrugowuje lichwę ze wsi, wydając członkom pożyczek w kwocie 179.521 koron, mając własnego funduszu zasobowego 12.342 korony i 204.146 koron wkładów oszczędnościowych. Członkowie w 1900 r. płać 6% od pożyczek, wkładcy otrzymują 4%.

Tak to Stefczyk dał przykład rolnikom, jak mają sami sobie radzić w potrzebie; jak się organizować, by osiągnąć lepszy byt.

Dzięki Stefczykowi powstaje w 1899 r. we Lwowie Związek Rewizyjny Spółdzielni pod nazwą: Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych we Lwowie. Jako dyrektor Patronatu pokrywa Stefczyk całą b. Galicję gęstą siecią Kas. Rolnik tamtejszy zostaje uwolniony ze szpon lichwiarzy. Stefczyk uczy przytem lud wiejski oszczędzać.

W 1400 Kasach w większości przezeń założonych, zgromadzono w 1914 r. około 125 milionów zł. wkładów oszczęd-

(Dalszy ciąg na przedostatniej stronie okładki).

Książeczka wkładowa

CENTRALA ROLNICZA SPÓŁDZIELNI
 MAŁOPOLSKIEJ CHŁOPIA
 KOMISJA HISTORYCZNA
 Warszawa, ul. Kopernika Nr 36

Nr 58/10
 w Roztoczu Lubelskim

dla wkładów oszczędnościowych,

składanych 10 okuc.
 (na termin, z wypowiedzeniem lub na każde żądanie)

Właściciel wkładu:

p. Serepau M. Serarek

zamieszkały w Mierka Nowa

Stopa procentowa w dniu złożenia wkładu wynosi

Uwaga. Każda wpłata do kasy powinna być wpisana do niniejszej książeczki i stwierdzona podpisami dwóch członków Zarządu pod pieczęcią Spółdzielni. Tylko te wpłaty do kasy uznaje się za ważne, których wpisanie do niniejszej książeczki stwierdzone zostało w powyższy sposób.

Kasa Stefczyka

Data przyjęcia lub wypłacenia	W K Ł A D Y						Odsetki dopisane lub wypłacone	
	przyjęte		wypłacone		pozostałe		Zł.	gr.
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.		
dn. 25 VIII 1937 r.	190				180			
dn. 12 IX 1937 r.	125				315			
dn. 193... r.								
dn. 193... r.								

Przyjęto czy wypłacono z wymienieniem sumy złotych słownie	Pieczęć Spółdzielni i podpisy dwóch członków Zarządu
przyjęto	J. Mareszkowski
przyjęto	J. Kowalski
CENTRALA ROLNICZA SPÓŁDZIELNI „SAMOPOMÓC CHŁOPIŃSKA” KOMISJA HISTORYCZNA Warszawa, ul. Kopernika Nr 30	

Data przyjęcia lub wypłacenia	W K Ł A D Y						Odsetki dopisane lub wypłacone	
	przyjęte		wypłacone		pozostałe		Zł.	gr.
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.		
dn. 193... r.	Kujawa 7/2							
dn. 193... r.								
dn. 193... r.								

Przyjęto czy wypłacono z wymienieniem sumy złotych słownie	Pieczęć Spółdzielni i podpisy dwóch członków Zarządu

§ 7. **Wkłady terminowe** Kasa przyjmuje na czas nie krótszy, niż 6 miesięcy.

Wkład terminowy wypłaca się w czasie, ustalonym między wkładcą i zarządem kasy, lub wcześniej, jeśli sobie tego życzy wkładca, a kasie wcześniejsze wypłacenie wkładu nie sprawia trudności.

Kasę obowiązuje umówiona stopa procentowa od wkładu terminowego do upływu terminu, na który wkład został przez nią przyjęty.

W razie wcześniejszego wypłacenia wkładu na skutek życzenia wkładcy oprocentowanie wypłacanej sumy będzie obliczone według stopy ustalonej dla wkładów z wypowiedzeniem.

Gdyby wkładca nie odebrał wkładu w ustalonym terminie, to wkład będzie od tego czasu oprocentowany według stopy, ustalonej dla wkładów na każde żądanie (bezterminowych).

Przywrócenie poprzedniego oprocentowania może nastąpić od daty ponownej umowy między wkładcą a zarządem Kasy co do terminu zwrotu wkładu.

§ 8. **Wkłady warunkowe (naprz. do wpłaty po dojeździe do pełnoletności, po wyjściu z małżeństwa, po śmierci wkładcy i t. p.) i specjalne (naprz. premjowane i t. p.)** mogą być przyjmowane przez Kasę jedynie na podstawie opracowanych w porozumieniu ze Związkiem Rewizyjnym warunków, spisanych w deklaracjach lub księgach umów z każdym wkładcą oddzielnie.

§ 9. **Rodzaj wkładu i warunki zwrotu** powinny być wyraźnie zaznaczone w księdze wkładów (na koncie wkładcy) oraz w książeczce wkładowej przez wyszczególnienie jednego z określeń, użytych w § 4 regulaminu.

Warunki te (podane w §§ 5, 6, 7, 8 i 17 regulaminu) obowiązują Kasę i wkładcę.

§ 10. Po przyjęciu wkładu zarząd Kasy wydaje wkładcy bezpłatnie **książeczkę wkładową**, do której winny być wpisywane wszystkie obroty z wkładcą.

Wszelkie wpisy do książeczki wkładowej winny być podpisywane co najmniej przez dwóch członków zarządu pod pieczęcią Kasy. Książeczka wkładowa zawiera regulamin przyjmowania i zwrotu wkładów, z którym wkładca powinien zapoznać się i stwierdzić to swym podpisem w księdze wkładów.

§ 11. Jeżeli wkładca posiada **oszczędności o niejednorodnym charakterze i przeznaczeniu**, to może złożyć je do Kasy na różnych warunkach zwrotu, to jest na każde żądanie, z wypowiedzeniem lub jako wkład terminowy, zależnie od swych potrzeb. W takim wypadku każdy rodzaj wkładu zapisany będzie w ka-

Wkładów bezimiennych kasa przyjmować nie może, ja również nie może wydawać książeczek wkładowych, wystawionych na okaziciela.

§ 13. Jeżeli właściciel wkładu życzy sobie, ażeby sumy z jego wkładu miała prawo podnosić — oprócz niego — inna jeszcze osoba (żona, mąż, brat, syn i t. p.), to powinien złożyć w Kasie na piśmie **stałe upoważnienie** treści, naprzykład, następującej:

„Do Kasy Stefczyka w

Do podnoszenia sum z mego wkładu w Kasie upoważniam aż do odwołania p. na podstawie każdorazowo przedkładanej mojej książeczki wkładowej Nr.”

Upoważnienie takie powinno być podpisane przez właściciela wkładu oraz osobę przez niego upoważnioną i zachowane (wklejone) w księdze wkładów przy koncie wkładcy.

Upoważnienie podlega opłacie stempelowej (obecnie stawka takiej opłaty wynosi 1 zł. bez względu na wysokość sumy wkładu), którą uiszcza się przez przyklejenie znaczka stempelowego i złożenie na znaczku podpisu przez wkładcę lub osobę, upoważnioną do odbioru sum.

W razie śmierci właściciela wkładu osoba upoważniona traci od tej daty prawo do podejmowania wkładu

Zarząd Kasy z chwilą otrzymania wiadomości o śmierci wkładcy nie ma prawa wypłacać wkładów osobie upoważnionej i winien stosować się do przepisów § 18 niniejszego regulaminu.

§ 14. **Przyjmując wkład od osoby prawnej (instytucji)**, należy żądać pisemnej deklaracji od właściwego organu tej instytucji z wymienieniem imienia i nazwiska oraz wzorem podpisu osoby (lub osób), uprawnionej (ych) do podejmowania sum z rachunku wkładowego.

Do takiej deklaracji powinien być na żądanie Zarządu Kasy dołączony odpis statutu tej instytucji lub odpis uchwały odpowiedniej władzy o powołaniu organu wykonawczego celem umożliwienia Kasie zbadania prawomocności upoważnień i tożsamości osób, podejmujących pieniądze.

W razie nieposiadania takiej deklaracji należy przy wypłacie każdej sumy żądać oddzielnego upoważnienia do odbioru, które trzeba przechowywać w aktach Kasy.

§ 15. **Przyjmując wkład od osoby, nie umiejącej lub nie mogącej pisać**, Kasa zaznacza w księdze wkładów czy wkładca nie umie również czytać czy też umiejętność czytania posiada.

Wkładca, nie umiejący lub nie mogący pisać, lecz umiejący

REGULAMIN

PRZYJMOWANIA I ZWROTU WKŁADÓW

SPÓŁDZIELNI Z ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ NIEOGROUNICZONĄ

W

ZATWIERDZONY PRZEZ WALNE ZGROMADZENIE

W DNIU 193 R.

§ 1. **Wszyscy członkowie Kasy mają obowiązek krzewić oszczędność** i zabiegać o pomnażanie funduszy obrotowych swojej spółdzielni, składając w niej wolną gotówkę jako wkłady oszczędnościowe oraz zachęcając do tego swoich sąsiadów i znajomych.

W pierwszym jednak rzędzie obowiązek ten ciąży na członkach Zarządu i Rady Nadzorczej, którzy powinni usilnie w tym kierunku pracować, dając równocześnie innym członkom dobry przykład.

Władze Kasy powinny troszczyć się o powstawanie i należyte prowadzenie na terenie spółdzielni szkolnych kas oszczędności, sekcji krzewienia oszczędności przy kołach młodzieży oraz innych organizacji, propagujących oszczędzanie.

§ 2. **Kasa przyjmuje wkłady tylko w obecności dwóch członków Zarządu i tylko w swym lokalu** w dniu i godzinę do tego wyznaczone od wszystkich osób i instytucji bez względu na miejsce ich zamieszkania.

§ 3. **Kasa przyjmuje wkłady od małoletnich**. Sumy złożone przez takich wkładców osobiście lub za pośrednictwem ich organizacji (szkolnych kas oszczędności, sekcji krzewienia oszczędności, kół młodzieży i t. p.) wypłaca Kasa właścicielom wkładów po każdorazowym przedłożeniu książeczki wkładowej.

Jeżeli oszczędności na imię małoletniego składają jego rodzice lub opiekunowie, to mogą zastrzec w Kasie na piśmie, aby wypłata sum z takiego wkładu przed dojeźdem wkładcy do pełnoletności była przez Kasę dokonywana tylko w ich obecności lub na podstawie ich zezwolenia.

Zależnie od warunków zwrotu różni się:

a) **wkłady na każde żądanie wkładcy**, to znaczy — zwrotne bez uprzedniego wypowiedzenia (nazywane także wkładami bezterminowymi);

b) **wkłady z wypowiedzeniem**, to znaczy — zwrotne po uprzednim wypowiedzeniu przez wkładcę potrzebnej mu sumy w terminie, uzależnionym od wysokości sumy, a wskazanym w § 6;

c) **wkłady terminowe**, to znaczy — zwrotne w terminie umówionym z wkładcą przy przyjmowaniu wkładu;

d) **wkłady warunkowe i specjalne**

§ 5. **Wkłady na każde żądanie** przyjmuje Kasa z zachowaniem przepisów § 23 niniejszego regulaminu co do rezerwy na zwrot wkładu.

Z wkładu, złożonego na każde żądanie, winna być zwrócona wkładcy żądana przez niego kwota w dniu zgłoszenia się lub w najbliższym dniu kasowym. Nie może jednak wkładca żądać zwrotu wkładu w dniu i godzinę, niewyznaczone do załatwienia czynności.

§ 6. **Wkłady z wypowiedzeniem**, to jest z warunkiem uprzedniego zażądania przez wkładcę potrzebnej mu sumy — części lub całości wkładu — przyjmuje Kasa z obowiązkiem wypowiedzenia przez wkładcę:

..... zł. — na tydzień przed odebraniem.

..... zł. — na dwa tygodnie „ „

..... zł. — na miesiąc „ „

..... zł. — na dwa miesiące „ „

..... zł. i wyżej — na trzy miesiące przed odebraniem

Wypowiedzenie wkładu zgłasza wkładca ustnie lub pisemnie do Zarządu Kasy, który wpisuje zgłoszenie do kontroli wkładów wypowiedzianych.

Kasa ma prawo, jeśli pozwalają jej na to środki obrotowe, uwzględnić życzenie wkładcy i wypłacić mu wkład przed wypowiedzianym terminem.

Suma wkładu, wypowiedziana przez wkładcę, a nieodebrana we właściwym terminie, nie będzie od tego terminu oprocentowana.

Wkładca może wycofać wypowiedzenie wkładu, co powoduje przywrócenie poprzedniego oprocentowania:

Jeżeli wkładca nie umie również czytać, to każde takie po-
łożenie odcisków palców, powinno być zaświadczone przez pi-
śmiennego świadka, który stwierdza w tem zaświadczeniu odczy-
tanie wkładcy treści pisma, pod którym wkładca położył odciski
palców.

§ 16. Kasa wypłaca wkłady lub części wkładów tylko za
okazaniem książeczki wkładowej, przyczem Zarząd Kasy bada za-
pomocą sprawdzenia tożsamości podpisu lub w inny uznany przez
siebie sposób, czy posiadacz książeczki jest właścicielem wkładu
lub osobą upoważnioną przez niego do dysponowania wkładem.

Gdyby wkładca żądał przysłania potrzebnej mu sumy pocztą
pod adresem swoim lub wskazanej przez niego osoby, to kasa
uwzględni to żądanie tylko wówczas, gdy wkładca nadesła łącznie
z żądaniem swoją książeczkę wkładową oraz poda dokładny
adres, pod którym pieniądze mają być wysłane.

Koszty wysłania pieniędzy i zwrotu książeczki wkładowej
(jeżeli nie cała suma wkładu została wysłana) obciążają wkładcę.

§ 17. Kasie przysługuje prawo wypowiedzenia wkładcy czę-
ści lub całej sumy wkładu, jak również wypowiedzenia warunków
zwrotu wkładu, jeśli posiadanie wkładu wogóle lub na dotych-
czasowych warunkach spowodowałoby w gospodarce Kasy trud-
ności.

Terminy wypowiedzania są następujące:

a) wkład na każde żądanie Kasa może wypowiedzieć w ka-
żdym czasie.

b) wkłady z wypowiedzeniem — w terminach, przewidzia-
nych w § 6,

c) wkłady terminowe, warunkowe i specjalne — z zachowa-
niem terminów i warunków umówionych z wkładcą.

Wypowiedzenie dokonywa Kasa pisemnie.

Jeżeli wkładca nie zgłosi się we właściwym terminie po od-
biór wkładu, to umówione oprocentowanie wkładu od tego ter-
minu przerywa się, a Kasa ma prawo złożyć wkład do Kasy Skar-
bowej jako depozyt.

§ 18. W razie śmierci wkładcy wkład staje się własnością
jego spadkobierców, którym po przedłożeniu książeczki wkłado-
wej przysługuje prawo odbioru wkładu z zachowaniem przepisów
prawa spadkowego oraz warunków, umówionych z wkładcą, a do-
tyczących terminów zwrotu wkładu.

§ 19. W razie zgubienia lub zniszczenia książeczki wkłado-
wej — wkładca obowiązany jest zawiadomić o tem pisemnie Zar-
ząd Kasy, który, wydając za zwrotem kosztów drugą książecz-
kę, winien uczynić na koncie wkładcy w rubryce „Uwagi”

Wkładca, który nie godzi się na obniżenie stopy procen-
towej, może wkład odebrać. Jeżeli wkładca nie uczynił tego w prze-
ciągu miesiąca od daty ogłoszenia o obniżeniu stopy procentowej,
to Kasa uważa, że wkład pozostaje nadal na dotychczasowych wa-
runkach wypowiedzenia z obniżoną stopą procentową.

Stopa procentowa od wkładu terminowego nie może być
zmieniona przed upływem terminu zwrotu wkładu (§ 7).

§ 23. Zarząd Kasy winien tak rozporządzać funduszami spół-
dzielni, by móc zawsze zaspokoić słuszne żądania wkładców, do-
tyczące zwrotu wkładów. W tym celu Zarząd obowiązany jest po-
siadać w Centralnej Kasie Spółek Rolniczych na r-ku lokacyjnym
specjalnym jako pogotowie na zwrot wkładów) odpowiednią sumę
rezerwy, by każdej chwili mieć możność sprowadzenia gotówki na
wypłatę wkładów.

Rezerwa na zwrot wkładów na każde żądanie (§ 5) powinna
stałe wynosić 100% sumy posiadanych przez Kasę wkładów tego
rodzaju. Wysokość zaś rezerwy na zwrot wkładów z wypowiedzie-
niem i terminowych powinna być zależna od wysokości sum na
kontach wkładowych, od terminów zwrotu wkładów oraz od płyn-
ności spłat pożyczek i winna wynosić 15—25% sumy ogólnej tych
wkładów. W żadnym wypadku ta druga rezerwa nie może spadać
poniżej 10% sumy wkładów z wypowiedzeniem i terminowych.

Im więcej Kasa ma wkładów, płatnych na każde żądanie
i w krótkim czasie po wypowiedzeniu oraz wkładów większych, tem
wyższą rezerwę winna mieć na rachunku lokacyjnym.

§ 24. Członkowie Rady Nadzorczej, Zarządu i pracownicy
Kasy obowiązani są do zachowania tajemnicy o rachunkach wkła-
dowych zgodnie z wymogami art. 52 Ustawy o Spółdzielniach oraz
art. 57, 59 i 61 prawa bankowego.

Winni naruszenia tej tajemnicy podlegają karze aresztu do
3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł. (art. 124 Ustawy o Spółdziel-
niach).

Zarząd Kasy winien tak urządzić lokal i tryb załatwiania in-
teresantów, by przyjmowanie i zwracanie wkładów odbywało się
w sposób, wzbudzający u wkładców zaufanie i zapewniający utrzy-
manie tajemnicy. Nie wolno jednak przyjmować wkładów pojedy-
nym członkom Zarządu oraz poza lokalem Kasy.

§ 25. W razie zajęcia wkładu przez komornika nie może on
być wypłacony wkładcy, lecz podlega albo wypłaceniu organowi
egzekwującemu albo złożeniu do depozytu sądowego. W takich
wypadkach wypłatę wkładu bezterminowego uskutecznia się na-
tychmiast; wkłady z wypowiedzeniem wypłaca się po terminie
wypowiedzenia, dokonanego albo przez organ egzekwujący, albo

Gdyby po wydaniu duplikatu książeczka pierwsza odnalazła
się, to wkładca obowiązany jest zwrócić ją niezwłocznie Kasie,
która po uczynieniu na niej wzmianki o unieważnieniu i wydaniu
duplikatu zachowuje ją w swoich aktach. Do odnalezionej ksią-
żeczki nie należy wpisywać dalszych wpłat ani wypłat wkładu.

§ 20. Przy całkowitym zwrocie wkładu i wypłaceniu odsetek
wkładca potwierdza na swoim koncie w księdze wkładów odbiór
otrzymanej sumy (niezależnie od pokwitowania w księdze kasowej
i pokwitowań), stwierdzając równocześnie, że z tytułu wkładów na
tym koncie nie ma już do Kasy żadnych pretensyj.

Książeczka wkładowa po wpisaniu do niej ostatnich czynno-
ści pozostaje w Kasie i winna być przechowywana w aktach Kasy
w ciągu lat dziesięciu, przyczem na karcie tytułowej należy wpo-
przek nazwiska wkładcy napisać „książeczka skasowana”.

§ 21. Stopę procentową od wkładów ustanawia na wniosek
Zarządu Rada Nadzorcza. Najwyższa stopa procentowa nie może
przekraczać granicy ustalonej przez ustawy lub rozporządzenia
Ministra Skarbu.

Wysokość stopy procentowej zależna jest od rodzaju wkładu,
a mianowicie: najniżej oprocentowane są wkłady na każde żąda-
nie, średnie oprocentowanie ustanawia się dla wszystkich wkładów
z wypowiedzeniem (bez względu na termin wypowiedzenia), wkła-
dy terminowe oprocentowuje się wyżej, niż wkłady z wypowiedze-
niem.

Dla wszystkich wkładów danego rodzaju stopa procentowa
jest jednakowa i żadnych wyjątków pod tym względem Kasa nie
może czynić.

W lokalu Kasy zawsze winno być wywieszona na widocznym
miejscu ogłoszenie, zawierające stopę procentową od każdego ro-
dzaju wkładów oraz warunki zwrotu poszczególnych rodzajów
wkładów.

Odsetki są obliczane za czas od następnego dnia powszed-
niego po przyjęciu wkładu do takiegoż dnia poprzedzającego zwrot
wkładu. Niepełne złote oprocentowaniu nie podlegają.

W końcu roku wszystkie odsetki należne za rok obrachunko-
wy dopisuje się do wkładów.

Jeżeli wkładca odbiera w ciągu roku część wkładu, to od
setki od wypłaconej sumy dopisuje się w końcu roku do pozostałe
sumy wkładu.

Przy zwrocie całkowitej sumy wkładu zarząd wypłaca równo
cznieście wkładcy należne mu odsetki.

§ 22. W razie obniżenia stopy procentowej od wkładów Za-
rząd Kasy zawiadamia o tem wkładców zapomocą ogłoszenia, wy-

nościowych. Poucza też jak zakładać spółdzielnie rolniczo-
handlowe, mleczarskie, zbytu bydła i t. p.

W 1909 r. zakłada dla spółdzielni centralę pieniężną pod
nazwą Centralna Kasa Spółek Rolniczych, mająca obecnie
oddziały w Warszawie, Krakowie, Lwowie, Łucku, Wilnie i To-
runiu. Wreszcie przed samą śmiercią organizuje naczelną in-
stytucję spółdzielczości rolniczej — Zjednoczenie Związków
Spółdzielni Rolniczych. Pozostawia w spuściźnie wiele prac
naukowych, ostatnia p. t. „Stanożisko spółdzielczości w rolni-
ctwie” — jest jakby Jego testamentem dla spółdzielców — rol-
ników.

Bierze też udział w pracy dla ugruntowania państwowo-
ści i niepodległości Polski.

Długoby trzeba opisywać prace i zasługi Dr. Fr. Stef-
czyka, lecz z braku miejsca wymieniamy tylko najważniejsze:

1) w r. 1918/19 brał udział w obronie Lwowa, za co
otrzymał Krzyż Obrońców Lwowa i „Orleń”.

2) w 1919 r zorganizował Naukowy Instytut Spółdzielczy
w Krakowie.

3) w latach 1920—1924, oprócz zajmowanego stanowiska
Naczelnego Dyrektora Centralnej Kasy Spółek Rolniczych,
piastował następujące godności: Naczelnego Dyrektora Pań-
stwowego Banku Rolnego, Prezesa Głównego Urzędu Ziem-
skiego, Prezesa Rady Nadzorczej P. Banku Rolnego, Przewo-
dniczącego Delegacji Ministerstwa Skarbu, udającej się do Amery-
ki w sprawie pożyczki na zasilenie Skarbu Polskiego, Człon-
ka Komitetu Organizacyjnego Banku Polskiego.

Za zasługi położone w pracy spółdzielczej i państwowej
otrzymał od Rządu jedną z najwyższych nagród, a mianowicie
Krzyż Komandorski z gwiazdą „Polonia Restituta” (Polska
Odrodzona).

Śmierć przedwczesna zabrała Polsce i spółdzielczości
znakomitego Obywatela i Człowieka. Pragnął jeszcze praco-
wać naukowo na umiłowanej niwie spółdzielczości i przed samą
śmiercią został powołany na profesora spółdzielczości na Uni-
wersytecie w Krakowie.

Zmarł w Krakowie w dn. 30.VI.1924 r., a pochowany zo-
stał we Lwowie na Cmentarzu Lyczakowskim, pozostawiając
po sobie pomnik w sercach ludu wiejskiego, którego był prawni-
dowym przyjacielem.

Przez część i wdzięczność dla Niego spółdzielnie oszczęd-
nościowo-pożyczkowe nazywane są Kasami Stefczyka.